نفت و انرژی

شتاب در اجرای طرح ملی ان‌جی‌ال خارک

مدیرعامل شرکت نفت فلات قاره ایران از شتاب‌گیری در روند اجرای طرح ملی ان‌جی‌ال خارک خبر داد و بر پیگیری جدی برای تکمیل مراحل باقی‌مانده و تحقق اهداف زیست‌محیطی این طرح تأکید کرد.

به گزارش زمان به نقل از شرکت نفت فلات قاره ایران، احمدرضا راستی اعلام کرد: با ورود تمام ۱۲ دستگاه کمپرسور و تجهیزات جانبی طرح ان‌جی‌ال به جزیره خارک که نیازمند اخذ مجوزهای ترافیکی و حمل دریایی ویژه بود، این پروژه وارد مرحله‌ای جدید از توسعه و پیشرفت شده است.

وی با اشاره به ورود آخرین محموله در روز پنج‌شنبه (هشتم خرداد) افزود: این محموله شامل ۳۱۰ قلم کالای تخصصی به ارزش تقریبی ۹۶ میلیون یورو است که طی زمان کوتاهی به جزیره خارک منتقل شده است.

مدیرعامل شرکت نفت فلات قاره ایران ضمن تقدیر از تلاش‌های پیوسته و مسئولانه تیم اجرایی پروژه اظهار کرد: موفقیت‌های به‌دست‌آمده در این مرحله، نتیجه همکاری منسجم، تعهد سازمانی و تخصص بالای کارکنان شرکت نفت فلات قاره ایران است که با پشتکار، اجرای این طرح راهبردی را دنبال می‌کنند. راستی از پیگیری همزمان جذب سرمایه‌گذاری و رفع موانع باقی‌مانده در اجرای بخش‌های تکمیلی طرح خبر داد و افزود: جمع‌آوری گازهای همراه (مشعل) در میدان فروزان و توسعه بخش بالادستی این پروژه، با جدیت در دستور کار مدیریت‌های مرتبط قرار دارد. وی گفت: با ادامه تأمین تجهیزات و اجرای مراحل بعدی، در آینده‌ای نزدیک شاهد راه‌اندازی کامل و بهره‌برداری از این طرح ملی و ارزشمند هستیم که نقشی اساسی در کاهش آلایندگی، افزایش بهره‌وری و تحقق اهداف توسعه پایدار در صنعت نفت ایفا می‌کند.

پایان تعمیرات اساسی دو سکوی فاز ۱۲ پارس جنوبی

جانشین رئیس عملیات و تولید شرکت نفت و گاز پارس گفت: تعمیرات اساسی همزمان دو سکوی گازی فاز ۱۲ پارس جنوبی با بیش از ۷۰۰ دستور کار در شرایط ایمن به پایان رسید.

به گزارش زمان به نقل از شرکت نفت و گاز پارس، پیمان راشدی از اتمام موفقیت‌آمیز تعمیرات اساسی سکوهای گازی فاز ۱۲ پارس جنوبی خبر داد و گفت: تعمیرات اساسی دو سکوی فراساحلی ۱۲A و ۱۲B در بازه زمانی یک هفته با موفقیت انجام شد.

وی ادامه داد: فرآیند برداشت گاز از دو سکوی فراساحلی ۱۲A و ۱۲B بصورت همزمان از ۲۶ اردیبهشت برای انجام تعمیرات اساسی سالانه متوقف و پس از یک هفته فعالیت پیاپی و شبانه‌روزی، از سر گرفته شد.

جانشین رئیس عملیات و تولید شرکت نفت و گاز پارس افزود: تعمیرات اساسی در سکوی ۱۲A با ۳۳۲ دستور کار و نزدیک به ۲ هزار نفرساعت کار و در سکوی ۱۲B نیز با ۳۸۶ دستورکار و نزدیک به ۲ هزار و ۶۰۰ نفرساعت کار در مدت زمان یک هفته اجرایی شد. راشدی با اشاره به اهمیت بازرسی تیپ فلرها (مشعل‌ها) در فرآیند تعمیرات اساسی سالانه گفت: این بخش از لحاظ خوردگی، ترک، تجهیزات و ترموکوپل‌ها مورد بررسی قرار گرفت و تمام ترموکوپل‌ها در دو سکوی مذکور تعویض شدند که از جمله مهم‌ترین اقدام‌های انجام‌شده در تعمیرات اساسی فاز ۱۲ پارس جنوبی به‌شمار می‌رود. وی با بیان اینکه در انجام تعمیرات اساسی این دو سکوی فراساحلی، گروه‌های مختلفی در جبهه‌های کاری متفاوت شامل واحد بهره‌برداری، ایمنی و بهداشت، بازرسی فنی و واحد مهندسی در پیشبرد عملیات فعالیت داشتند، تأکید کرد: در بخش بازرسی فنی، کلیه شیرهای ایمنی (PSV) باز شده و به خشکی منتقل شدند تا عملیات کالیبرسازی روی آنها انجام شود. جانشین رئیس عملیات و تولید شرکت نفت و گاز پارس تصریح کرد: با در نظر گرفتن شرایط آب و هوایی دریا، کارگاه‌های تعمیراتی خشکی به‌صورت شبانه‌روزی فعالیت کردند تا مطابق جدول زمان‌بندی، شیرهای ایمنی پس از کالیبراسیون دوباره برای نصب به سکوهای دریایی منتقل شوند. راشدی شرایط سخت آب و هوایی از جمله رطوبت بالا و گرمای شدید را از جمله چالش‌های این عملیات برشمرد و گفت: با وجود این شرایط سخت، تیم‌های اجرایی با تلاش بی‌وقفه توانستند این عملیات را با موفقیت کامل در موعد مقرر به اتمام برسانند و دو سکوی دریایی فاز ۱۲ میدان گازی پارس جنوبی پس از یک هفته دوباره وارد مدار تولید شدند.

مشترکی
مدرک فارغ‌التحصیلی اینجانب سکینه نادری ساروئی فرزند یداله به شماره شناسنامه ۳۵ و کد ملی ۵۷۹۹۹۴۸۴۱۶ صادره از بهشهر در مقطع کارشناسی روانشناسی عمومی صادره از واحد دانشگاهی آزاد ساری با سریال ۴۲۵۱۶ مورخ ۰۸ / ۰۵ / ۹۱ مفقود گردیده و فاقد اعتبار است. از یابنده تقاضا می‌شود اصل مدرک را به دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری به نشانی کیلومتر ۷ جاده دریا مجتمع دانشگاه آزاد ساختمان اداره دانش آموختگان یا صندوق پستی ۱۹۴ - ۴۸۱۶۴ ارسال نماید.
بهنیر

با انتقاد از بی‌توجهی به مهارت‌آموزی در نظام آموزشی کشور مطرح شد:

چالش‌های نسل بی‌مهارت Z در بازار کار

سال‌ها بی‌توجهی به مهارت‌آموزی در نظام آموزشی کشور، نسلی از فارغ‌التحصیلان فاقد توانایی‌های لازم برای ورود به بازار کار را روانه جامعه کرده است. تحول اساسی در رویکرد آموزشی برای تضمین آینده شغلی نسل جوان ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است.

به گزارش زمان به نقل ارتسنیم، با ورود نسل Z به بازار کار، چالش‌ها و فرصت‌های تازه‌ای برای نظام آموزشی و اقتصادی کشورها پدید آمده است. نسلی که با فناوری رشد کرده، اما برای موفقیت در بازار کار امروز و فردا، بیش از هر زمان دیگری نیازمند مهارت‌آموزی هدفمند و عملی است. نسل Z به افرادی گفته می‌شود که بین سال‌های ۱۹۹۷ تا ۲۰۱۲ میلادی (تقریباً متولدین دهه ۱۳۸۰به بعد در ایران) به دنیا آمده‌اند. این نسل برخلاف نسل‌های قبلی، در محیطی دیجیتال متولد شده‌اند و از کودکی با اینترنت، گوشی هوشمند و شبکه‌های اجتماعی آشنا بوده‌اند. در حالی که توانایی استفاده از فناوری را دارند، اما مهارت‌های نرم و تخصص‌های کاربردی بازار کار را لزوماً کسب نکرده‌اند. کارشناسان معتقدند که در دنیای امروز، داشتن مدرک دانشگاهی به‌تنهایی تضمین‌کننده شغل مناسب نیست. مهارت‌هایی مانند برنامه‌نویسی، مدیریت زمان، کار تیمی، تفکر نقاد، زبان انگلیسی، و حتی کار با ابزارهای هوش مصنوعی، به‌مراتب مهم‌تر شده‌اند. این مهارت‌ها نه‌تنها باعث افزایش بهره‌وری می‌شوند، بلکه توان رقابت نیروی کار را در بازار جهانی ارتقا می‌دهند.

بی‌توجهی به مهارت‌ها، نسل Z را در بازار کار با چالش مواجه کرده است

علی حسین شهریور، فعال حوزه مهارت‌آموزی و دبیرکل خانه تعاونگران ایران با اشاره به اینکه، سال‌ها بی‌توجهی به مهارت‌آموزی در نظام آموزشی کشور، نسلی از فارغ‌التحصیلان فاقد توانایی‌های لازم برای ورود به بازار کار را روانه جامعه کرده است گفت: تحول اساسی در رویکرد آموزشی برای تضمین آینده شغلی نسل جوان ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. وی با اظهار اینکه، سال‌هاست که زنگ خطر عدم انطباق آموزش‌های ارائه شده در مدارس و دانشگاه‌های کشور با نیازهای واقعی بازار کار به صدا درآمده است افزود: این شکاف عمیق، به‌ویژه برای نسل Z، جوانانی که در آستانه ورود به بازار کار با دنیایی از مشاغل نوظهور و نیازمند مهارت‌های تخصصی روبرو هستند، به یک چالش اساسی و مأمنی جدی در مسیر دستیابی به اشتغال تبدیل شده است. شهریور افزود: نرخ بیکاری در میان جوانان، به ویژه فارغ‌التحصیلان دانشگاهی، همچنان بالاست و بخشی از این معضل ریشه در عدم کسب مهارت‌های مورد نیاز بازار کار در طول دوران تحصیل دارد.دبیرکل خانه تعاونگران ایران به رویکرد مثبت وزارت آموزش و پرورش در زمینه مهارت‌آموزی اشاره کرد و گفت: برنامه‌های این وزارتخانه، بارقه‌ای از امید برای تحول در نظام مهارت‌آموزی کشور در مدارس ایجاد کرده است. برنامه وزارت آموزش و پرورش این است که با همکاری دستگاههای اجرایی، سهم آموزش های فنی، حرفه ای و مهارتی در دوره دوم متوسطه را به حداقل پنجاه درصد کل دانش آموزان دوره دوم متوسطه برساند. وی، تصویب آیین‌نامه تقویت و توسعه مهارت‌آموزی دانش‌آموزان در هیأت دولت را یک اقدام ارزشمند و رو به جلو دانست، اما بر لزوم اجرای دقیق و همه‌جانبه آن تاکید کرد. وی با تشریح تکالیف دستگاه‌های مختلف، از جمله وزارت آموزش و پرورش (توسعه و تنوع‌بخشی به رشته‌های مهارتی در هنرستان‌ها و مدارس فنی و حرفه‌ای)، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (توسعه آموزش‌های کارآفرینی و مهارت‌محور در دانشگاه‌ها و ارتباط با صنعت)، وزارت صنعت، معدن و تجارت (همکاری در شناسایی نیازهای مهارتی صنایع و ارائه فرصت‌های کارآموزی) و سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای (توسعه استانداردهای آموزشی و ارائه آموزش‌های تکمیلی و تخصصی)، خاطرنشان کرد: هرچند اقداماتی در راستای اجرای این برنامه آغاز شده، اما تا رسیدن به نقطه مطلوب و مشاهده اثرات ملموس آن در بازار کار، فاصله زیادی وجود دارد و نیازمند تلاش مستمر و هماهنگ تمامی دستگاه‌ها می باشد. شهریور افزود: در برنامه هفتم توسعه، نیز توجه ویژه‌ای به موضوع مهارت‌آموزی شده است. یکی از اهداف کلان این برنامه، ارتقای کیفیت و کارآمدی نظام آموزشی و تربیت نیروی انسانی ماهر و متناسب با نیازهای بازار کار است. همچنین، برنامه‌هایی برای توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی نیز پیش‌بینی شده است. این برنامه‌ها شامل بازنگری سرفصل‌های دروس به منظور انطباق با نیازهای روز بازار کار، توسعه کمی و کیفی کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌ها با تجهیزات مدرن، افزایش دوره‌های کارآموزی با همکاری صنایع و بنگاه‌های اقتصادی و ایجاد ارتباط ساختارمند و نزدیک‌تر دانشگاه‌ها با صنایع و بنگاه‌های اقتصادی برای تبادل دانش و نیازها است. شهریور برای تحقق کامل اهداف این برنامه‌ها، بر چند نکته کلیدی از جمله، تخصیص بودجه پایدار و مکفی به حوزه مهارت‌آموزی با در نظر گرفتن اهمیت استراتژیک آن برای توسعه کشور، تقویت هماهنگی و همکاری مؤثر بین دستگاه‌های متولی از طریق ایجاد سازوکارهای مشخص نیازهای واقعی آن‌ها، تغییر نگرش جامعه و خانواده‌ها نسبت به اهمیت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای از طریق فرهنگ‌سازی و اطلاع‌رسانی مناسب، و به‌روزرسانی و استانداردسازی نظام ارزشیابی مهارت‌ها بر اساس استانداردهای بین‌المللی و نیازهای بازار کار تاکید کرد. شهریور به مشکلات پیش روی نسل Z و نرخ بالای بیکاری در میان این قشر پرداخت و گفت: بهره‌گیری از ظرفیت فناوری‌های نوین در ارائه آموزش‌های مهارتی و توسعه آموزش‌های آنلاین و ترکیبی نیز می‌تواند نقش مهمی ایفا کند. وی با توصیف ویژگی‌های منحصر به فرد این نسل که در عصر دیجیتال رشد کرده‌اند و انتظار دارند آموزش‌ها جذاب، کاربردی و مرتبط با فناوری‌های روز باشد، گفت: بخشی از بیکاری در این نسل ناشی از عدم تطابق مهارت‌های اکتسابی از طریق آموزش‌های سنتی و نظری با نیازهای پویای بازار کار است. جوانان این نسل نیازمند مهارت‌های تخصصی برای مشاغل جدید و در حال ظهور در حوزه‌هایی مانند فناوری اطلاعات، اقتصاد دیجیتال، انرژی‌های تجدیدپذیر و صنایع خلاق هستند. وی تاکید کرد: مهارت‌آموزی هدفمند و متناسب با نیازهای بازار کار، که شامل مهارت‌های سخت و مهارت‌های نرم می‌شود، می‌تواند کلید حل این مشکل باشد. همچنین، آموزش‌های کارآفرینی و توسعه کسب‌وکارهای نوپا می‌تواند به ایجاد فرصت‌های شغلی جدید توسط خود این نسل کمک کند. دبیرکل خانه تعاونگران، نقش بی‌بدیل بخش تعاون در توسعه مهارت و ایجاد اشتغال پایدار را بسیار حائز اهمیت دانست. وی با اشاره به ماهیت مشارکتی و مردمی تعاونی‌ها، تصریح کرد: تعاونی‌ها می‌توانند با ایجاد فرصت‌های شغلی مبتنی بر مهارت در زمینه‌های مختلف، توانمندسازی اعضا از طریق آموزش و ارتقای مهارت‌ها، توسعه کسب و کارهای کوچک و متوسط با رویکرد مهارت‌محور و تسهیل بازاریابی و فروش محصولات و خدمات اعضا، نقش محوری در حل معضل بیکاری و توسعه مهارت‌آموزی ایفا کنند. وی همچنین بر آمادگی خانه تعاونگران برای همکاری با همه نهادهای ذیربط در این زمینه، از جمله برگزاری دوره‌های آموزشی مشترک و تبادل تجربیات، تاکید کرد و افزود: مطالعه و الگوبرداری از تجربیات موفق تعاونی‌های فعال در حوزه آموزش و اشتغال در سایر کشورها نیز می‌تواند راهگشا باشد. شهریور بر ضرورت عزم ملی و رویکرد هم‌افزا با مشارکت تمامی ذینفعان اعم از دولت، بخش خصوصی، نهادهای آموزشی، خانواده‌ها و خود جوانان برای تحول بنیادین در نظام آموزشی و توسعه مهارت‌آموزی در کشور تاکید کرد. دبیرکل خانه تعاونگران، ابراز امیدواری کرد که با اجرای دقیق و پیگیر برنامه‌های پیش‌بینی شده برای تقویت مهارت‌آموزی، شاهد ارتقای چشمگیر سطح مهارت‌های جوانان، کاهش نرخ بیکاری و بهبود وضعیت اشتغال در کشور باشیم و جوانان ایرانی بتوانند نقش فعال و مؤثری در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور ایفا کنند.

نظام بانکی نیازمند اصلاح ساختاری

رحمت زاده،عضو کمیسیون اقتصادی مجلس با انتقاد از ناکارآمدی‌های موجود در نظام بانکی گفت: برای اصلاح کارکرد بانک‌ها، باید مجموعه مسائل ساختاری این شبکه به‌صورت کارشناسی و جامع، شناسایی و برطرف شود.

به گزارش زمان به نقل ازخانه ملت، سعید رحمت‌زاده پشتیری با اشاره به رویکرد نظام بانکی در حوزه سرمایه‌گذاری برای تولید، اظهار داشت: نظام بانکی ما در ایفای کارکردهای مورد انتظار قانون‌گذار، تولیدکنندگان، صاحبان صنایع و اقشار مختلف جامعه نمره قابل قبولی ندارد و در این موضوع شکی نیست. وی با تأکید بر اینکه رویکرد اصلاحی نسبت به نظام بانکی نباید مقطعی و موردی باشد، افزود: هر زمان که تنها یک نقطه ضعف را ببینیم و بر رفع آن اصرار بورزیم، بدون آنکه سایر ضعف‌ها و قوت‌ها را کارشناسی کنیم، طبیعتاً رویکرد درستی نخواهد بودوی راهکار اصلی اصلاح نظام بانکی را در «احصاء نظام مسائل شبکه بانکی» دانست و تصریح کردما باید یک‌بار برای همیشه بر اساس دیدگاه کارشناسی، چه از سوی فعالان اجرایی و چه پژوهشگران بانکی، نظام مسائل بانکی را صورت‌بندی کرده و مشکلات را در مقایسه با ضوابط قانونی و مقررات موجود ارزیابی کنیم. در این فرآیند، خلأهای قانونی و همچنین قوانین زائد نیز شناسایی می‌شودوی تأکید کرد: کمک به نظام بانکی صرفاً با صدور شیوه‌نامه و دستورالعمل از سوی بانک مرکزی محقق نمی‌شود، بلکه نیازمند نگاهی کلان و اصلاح ساختاری است.وی با اشاره به جهت‌گیری کمیسیون اقتصادی مجلس دوازدهم، گفت: این کمیسیون به‌دنبال پالایش نظام بانکی از ضوابط دست‌وپاگیر و رویکردهای نادرستی مانند بنگاه‌داری و همچنین تقویت آن از طریق ارائه ابزارهای قانونی مؤثر است.وی در پایان خاطرنشان کرد: مجلس با تصویب احکامی برای استقلال بانک مرکزی، رویکرد عملی و کاربردی خود نسبت به اصلاح نظام بانکی را نشان داده است.

لزوم تداوم اجرای طرح کالابرگ

پاپی‌زاده عضو هیات رئیسه مجلس شورای اسلامی با تأکید بر ضرورت تداوم اجرای طرح کالابرگ، آن را عاملی مؤثر در حمایت از اقشار کم‌درآمد دانست.

به گزارش زمان به نقل ازخانه ملت، پاپی‌زاده، عضو هیات رئیسه مجلس شورای اسلامی و عضو کمیسیون اقتصادی مجلس با اشاره به ضرورت تداوم ارائه کالا برگ الکترونیکی به مردم، اظهار داشت:کالابرگ یکی از روش‌های موثر بازتوزیع درآمدهای دولت است که با هدف تقویت بنیه معیشتی دهک‌های پایین طراحی شده و از طریق آن، اقشار کم‌درآمد به صورت مستقیم و هدفمند مورد حمایت قرار می‌گیرند. نماینده مردم دزفول در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه کالابرگ موجب هدایت یارانه‌ها به سمت مصرف کالای مشخص می‌شود، افزود: در قالب این طرح، افراد می‌توانند کالاهای ضروری خود را با قیمت تثبیت‌شده تهیه کنند و این موضوع هم به نفع معیشت مردم است و هم از بروز تورم ناشی قیمت کالاها جلوگیری خواهد کرد. پاپی‌زاده، عضو هیات رئیسه مجلس شورای اسلامی و عضو کمیسیون اقتصادی مجلس با اشاره به برخی گلایه‌های مردمی در روند اجرای طرح تصریح کرد: متأسفانه برخی افراد به دلیل جمع‌آوری ضعیف اطلاعات یا اشکالات سامانه‌ای، در دهک‌بندی اقتصادی جابه‌جا شده‌اند و از دریافت کالابرگ محروم مانده‌اند که این موضوع باید با دقت و فوریت اصلاح شود. پاپی‌زاده، عضو هیات رئیسه مجلس شورای اسلامی و عضو کمیسیون اقتصادی مجلس در پایان خاطرنشان کرد: همچنین با توجه به شرایط فعلی اقتصادی کشور و فشارهای معیشتی موجود، دولت موظف است هرچه سریع‌تر نسبت به اجرای مرحله سوم طرح کالابرگ اقدام کند.

استمرار این طرح نه‌تنها یک سیاست حمایتی مؤثر است، بلکه می‌تواند به عنوان ابزاری برای کنترل بازار و حفظ ثبات قیمت‌ها نیز عمل کند.

فعالیت پلتفرم‌های طلا نیازمند نظارت دقیق و رویکرد تولیدمحور

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس گفت: باید بررسی شود که پلتفرم‌های خرید و فروش طلا، منابع کشور را به سمت تولید سوق می‌دهند یا به تقویت بازارهای غیرمولد منجر می‌شوند.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، محسن زنگنه به گسترش بی‌ضابطه پلتفرم‌های خرید و فروش طلا اشاره کرد و گفت: در حال حاضر نظارت بیشتری بر این پلتفرم‌ها انجام شده است، اما چندی پیش و در ابتدای فعالیت این پلتفرم‌ها اینگونه نبود، به طوری که محاسبات اولیه دستگاه‌های نظارتی نشان می‌داد میزان طلای موجود در این صندوق‌ها تقریباً نصف مبالغی است که از مردم دریافت شده بود. اما الان بانک مرکزی و دولت در این زمینه ورود کرده‌اند و نظارت‌هایی را اعمال می‌کنند.

وی ادامه داد: باید به صورت اصولی بررسی کنیم که آیا راه‌اندازی این پلتفرم‌ها و ساده‌سازی معاملات طلا به نفع تولید کشور است یا خیر، چرا که زمانی که سرمایه‌گذاری در بازاری مانند طلا یا ارز را که نقدشوندگی و سود بالایی دارد، ساده‌سازی می‌کنیم، عملاً بازارهای واقعی تولید تحت تأثیر قرار می‌گیرد.

عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی افزود: در بسیاری از کشورهایی که بازدید کردمام، مشاهده کردم که فروشگاه‌های هایپرمارکت ندارند. وقتی از آنها پرسیدم، پاسخ دادند که این سیاست ماست زیرا متوجه شده‌ایم با هر هایپرمارکتی که راه‌اندازی می‌شود، ۳۰ تا ۴۰ شغل از بین می‌رود.

این‌ها سیاست‌های راهبردی هستند. زنگنه همچنین گفت: در این شرایط، باید بررسی کنیم که آیا مجوز دادن به مردم برای خرید و فروش طلا از طریق موبایل در خانه‌هایشان، منابع ما را به سمت تولید سوق می‌دهد یا اینکه به بازار کاذب و جذاب هدایت می‌کند. وی تأکید کرد: با توجه به تعدد پلتفرم‌های خرید و فروش طلا، لازم است نظارت‌ها قوی باشد تا میزان طلایی که افراد خریداری می‌کنند، در بانک‌ها و مراجع ذیربط ذخیره شود.

نگاه روز

مدیریت نهاد اعتبار، شرط لازم سرمایه‌گذاری برای تولید

محمدقائدامینی

تجربه کشورهای موفق شرق آسیا نشان داده است که مدیریت تخصیص اعتبار، شرط لازم برای سرمایه‌گذاری و رشد اقتصادی پایدار است. در ایران، راهسازی نهاد اعتبار از سال ۹۲ و واگذاری آن به بانک‌های تجاری، به جای تقویت تولید، منجر به رواج سفته‌بازی، سوداگری و پروژه‌های غیرمولد شده است. برای تحقق شعار «سرمایه‌گذاری برای تولید»، سیاستگذاران باید از تجربه موفق مدیریت اعتبارات در کشورهای شرق آسیا بهره بگیرند و با شفاف‌سازی تسهیلات کلان و هدایت اعتبارات به سمت فعالیت‌های مولد، زیرساخت‌های تولید را تقویت کنند.

تجربه کشورهای جهان ثابت کرده است که مدیریت تخصیص اعتبار، شرط لازم سرمایه‌گذاری برای تولید و رشد اقتصادی مستمر است. بانک جهانی نیز در سال ۱۹۹۳ اذعان نمود که عامل اصلی معجزه اقتصادی کشورهای شرق آسیا مکانیسم دخالت در تخصیص اعتبار بوده است. این در حالی است که نهاد سیاست‌گذار در ایران از سال ۹۲ به بعد با شعار سالم‌سازی نقدینگی، عملاً نهاد اعتبار را رها کرد و افسار آن را به بانک‌های تجاری واگذار نمود که نتیجه آن عملاً رواج سفته‌بازی، تورم و در بهترین حالت رویش پاساژها و مال‌ها بوده است. دولت اگر رونق و جهش تولید را در دستور کار خود دارد باید بداند که این امر بدون مدیریت جدی تخصیص اعتبار غیرممکن است. طی یک دهه اخیر، روند تشکیل سرمایه ثابت سیری نزولی و رو به افول داشته است. نرخ تشکیل سرمایه یک متغیر بسیار کلیدی در اقتصاد است به گونه‌ای که نرخ رشد اقتصادی و تولید در آینده به این متغیر گره خورده است. یکی از مهم‌ترین مشکلات اقتصاد ایران بالا رفتن شدید هزینه‌های سرمایه‌ای (CapEx) و عدم جایگزینی سرمایه –پیرو جهش‌های متعدد نرخ ارز- است که به رشد تولید در آینده ضربه اساسی وارد می‌کند؛ از آنجا که کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای به شدت وابسته به ارز هستند، افزایش در قیمت ارز منجر به افزایش هزینه جایگزینی سرمایه است، حال اگر این پرش‌های قیمت ارز به شکل شوک‌وار و افسارگسیخته باشد، عملاً سرمایه‌گذاری جدید یا جایگزینی سرمایه را بسیار سخت می‌کند که نتیجه آن فرسوده شدن زیرساخت‌های تولید و کاهش بهره‌وری و در نتیجه کاهش رشد و تولید می‌شود. از این رو انتخاب شعار «سرمایه‌گذاری برای تولید» به عنوان شعار سال توسط رهبر انقلاب بسیار هوشمندانه بود. برنامه هدایت اعتبار در چین، به عنوان بخشی از برنامه اصلاحات اقتصادی در سال ۱۹۷۸ اجرا شد. با شروع اصلاحات اقتصادی در این سال، چهار بانک دولتی (SOCB)[1] –معروف به چهار بزرگ – برای اجرای سیاست‌های برنامه هدایت اعتبار (برنامه اعتباری) تأسیس شدند. در سال ۱۹۹۴ نیز سه بانک سیاستی دولتی یعنی بانک توسعه کشاورزی چین، بانک توسعه چین و بانک صادرات-واردات چین برای به عهده گرفتن وظایف وام‌دهی سیاستی از چهار بانک دولتی ایجاد شدند. طبق اعلام رسمی بانک مرکزی چین بعد از ۱ ژانویه ۱۹۹۸ کنترل اعتباری مستقیم از چهار بانک دولتی (SOCBs) برداشته شد و برنامه هدایت اعتبار به سبک ژاپن (طراحی مکانیزم‌های تشویقی و تنبیهی بازاری برای بانک‌ها موسوم به پنجره هدایت) جایگزین وام‌دهی اجباری شد. دولت چین تا به امروز کنترل اصلی بر نهادهای بانکی خود را حفظ کرده و کنترل این بخش مهم را به بخش خصوصی واگذار نکرده است. در واقع دولت چین تا سال ۱۹۹۸ با تخصیص متمرکز اعتبارات و سپس با ترکیبی از طراحی نظام انگیزشی خاص به رفتار سودجویانه بانک‌ها و تخصیص متمرکز، خلق اعتبارات بانکی را در جهت طرح‌های توسعه‌ای و با اولویت اجتماعی سوق داد که هیچگاه در اولویت‌های مکانیسم قیمتی قرار نمی‌گرفت. گرچه در ابتدای مسیر توسعه، چنین سرمایه‌گذاری‌هایی باعث افزایش حجم مطالبات غیرجاری شد، اما رشد گسترده بخش واقعی اقتصاد و بنابراین ایجاد طرح‌های سودآور و همچنین دولتی بودن سیستم بانکی، در نهایت به کنترل مشکل مطالبات غیرجاری کمک کرد. با روی کار آمدن دولت جدید در سال ۹۲، برنامه بانک مرکزی اتخاذ سیاستی تحت عنوان «سالم‌سازی نقدینگی» بود. منظور از این سیاست، بسط نقدینگی از محل افزایش ضریب فزاینده و کاهش رشد پایه پولی به دلیل نامطلوب بودن آن بوده است. در واقع نگرش این سیاست این بود که هرگونه رشد نقدینگی از طریق پایه پولی «ناسالم» و دارای آثار منفی است؛ در مقابل اما هرگونه رشد نقدینگی از طریق ضریب فزاینده به واسطه اعطای قدرت خلق پول به بانک‌ها «سالم» است و آثار مثبت در اقتصاد دارد. اکنون پس از گذشت بیش از یک دهه، می‌توان آثار فاجعه‌بار این سیاست را مشاهده نمود که نه‌تنها تأثیری در کاهش رشد نقدینگی نداشت، بلکه نقدینگی را به بدترین حالت ممکن افزایش داد. یعنی با رهاسازی و سپردن نهاد اعتبار به دست بانک‌های تجاری، عملاً این ابزار اقتصادی را که می‌توانست در جهت رشد بخش‌های هدف‌گذاری شده و مولد قرار گیرد، در اختیار سفته‌بازان و رواج سوداگری و پرداخت بهره قرار داد. مجلس شورای اسلامی در یک بند قانونی در بودجه سال ۱۴۰۱، شبکه بانکی را به شفاف‌سازی جزئیات تسهیلات و تعهدات کلان و اشخاص مرتبط موظف نمود. انتشار این اطلاعات و ایجاد امکان «نظارت عمومی» بر تسهیلات‌دهی بانک‌ها، زمینه دو اثر بسیار مهم را فراهم می‌کند: «جلوگیری از رانت و فساد در پرداخت تسهیلات بانکی» به واسطه انتشار و نظارت عمومی بر آن، فراهم شدن فرصت «هدایت اعتبارات بانکی» به سمت فعالیت‌های مولد و طرح‌های توسعه‌ای کلان کشور. تحقق هر یک از این اهداف، بستگی به میزان استفاده نهادهای تصمیم‌ساز و تصمیم‌گیر از این اطلاعات است. با توجه به محدودیت‌های نظام بانکی در عرضه تسهیلات و اعتبارات از یک طرف و تقاضای مازاد بر نیاز از سوی بنگاه‌های اقتصادی از طرف دیگر باعث شده است برخی از بنگاه‌های اقتصادی نتوانند سرمایه در گردش مورد نیاز خود را تامین کنند. این امر باعث می‌شود سطح تولید در اقتصاد از سطح بهینه و بالقوه خود فاصله بگیرد که منجر به از دست رفتن زیان رفاهی برای کلیت اقتصاد می‌شود. لذا در جهت حل این مساله، انجام دو اقدام ضروری است:

برطرف ساختن عوامل زمینه‌ای که منجر به نقدینه‌خواهی بیش از حد شده است.

استخراج منطقی که مبتنی بر آن سیاستگذار به صورت فعالانه و هدفمند اعتبارات را هدایت نماید.

پس از اجرای یک سیاست انقباضی پولی مثلا کنترل ترازنامه، طبیعی است که قدرت بانک‌ها برای اعطای تسهیلات کاهش پیدا کند و محدود شود؛ اما این مسأله که «در این فرآیند، چه کسانی از دریافت وام و تسهیلات محروم شده‌اند» اهمیت بالایی می‌یابد. نکته‌ای که رهبر معظم انقلاب نیز در دیدار خود با تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی بدان اشاره فرمودند. بررسی‌های صورت گرفته بیانگر آن است که در فضایی که برخی از شرکت‌ها در تنگناهای اعتباری برای تامین سرمایه در گردش خود هستند، سهم برخی دیگر از شرکت‌ها به شدت افزایش یافته، به گونه‌ای که هیچ تناسبی با رشد میانگین تسهیلات بانکی ندارد. لذا برای هدایت اعتبارات به سمت بخش‌های مولد در اقتصاد، ضرورت است بانک مرکزی و سایر نهادهای سیاستگذار در زمینه اعتبارات، منطقی برای وضع مطلوب تخصیص اعتبارات و بسته‌های مشوق ناظر به آن را ارائه کنند. البته این موضوع لزوماً به معنای دخالت در کسب و کار بانک نیست و سیاستگذار می‌تواند بر اساس اهداف خود و بهینه اجتماعی، ابزارهای تشویقی و تنبیهی برای سوق دادن بازیگران طراحی کند. بنابراین برای تحقق «سرمایه‌گذاری برای تولید»، سیاستگذار باید برنامه‌های جدی برای مدیریت اعتبارات داشته باشد و در این راه تجربه موفق کشورهای شرق آسیا و تجربه تلخ دهه گذشته کشورمان باید سرلوحه کار تصمیم‌گیران قرار گیرد.

Alborz.payam@gmail.com